

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de

Lvgdvni, 1609

§. IV. de reseruatis nemini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

tenetur presentari, si commodè potest, relinquatur determinandum iudicio boni viri quoad forum exterius, sed quoad interius conscientia ipsius absoluti. num. 113.

EXCOMMUNICATIO-
nes, nemini reservata. §. IIII.

A I. **C**ontra seculares non reddetes ius Ecclesiasticis. num. 114.

II. Contra consentientes suæ electioni in Papam non factæ canonicè, & contra recipientes eum. Ibid.

III. Contra Episcopum, qui in ciuitate diuersarum linguarum, suscipit gubernationem eorum qui sunt suæ linguæ, priusquam suscipiatur à proprio Episcopo in coadiutorem suum. num. 114.

IV. Contra scholasticos Bononiæ, qui conducunt domos alterius Doctoris, aut scholastici sine consensu eius ante finem termini. Ibid.

B V. Contra imponentes Ecclesiis, vel Ecclesiasticis personis taleas, & vectigalia, si admoniti non desistant, & omnes, qui præbent consilium, fauorem, vel auxilium, & eorum successores. Requiritur vt sint Gubernatores, Rectores, aut potestates secula-

res. & sufficet vna admonitio. Non comprehenditur Gubernator, qui, quando, & quo modo, & quantum debuit, contradixit. Incurritur autem hæc propter onera merè personalia, & mixta, quæ imponuntur personis & bonis: non tamen propter tributa omninò realia, quæ clerici debent ob sua bona, nec ob realia extraordinaria, quæ immediate spectant ad eorum bona, vt ad reficiendum iter, vel callem qui est ante prædium vel domum suam. num. 115.

VI. Contra clericos presbyteros etiam nullam habentes dignitatem aut Ecclesiam parochialem, & contra clericos non presbyteros, personatum, aut dignitatem habentes; & contra religiosos, qui audiunt leges vel medicinam. Hæc non comprehendit religiosum audientem intra monasterium, vel extra in eadè tamè ciuitate, in qua degit, vel redit ad monasteriū ante prædictos duos menses. clerici sæculares quamuis obtineant beneficia, & etiam si diaconi sint, dummodo non habeant dignitatem, vel personatum, non incurrunt. clerici verò presbyteri, etiam non habentes beneficium, & qui habent dignitatem, vel personatum; quamuis tamen sunt in minoribus constituti, incurrunt, si audiunt duos menses, etiam si non egrediantur è suis terris vel domibus. Nemo
 T. autem.

autem istorum omnium incurrit docendo leges, aut medicinam, etiam extra domum. num. 116. cap. 27.

VII. *Contra clericos suscipientes praefecturas saeculares.* Non incurrit hanc iniuriam minoribus, nec praelatus, qui habent hanc procuracionem annexam suae dignitati, vel suo patrimonio. Incurrunt Praelati, qui sunt Gubernatores, vel praesidentes cancellariorum. num. 117.

VIII. *Contra Schismaticos:* Sed haec hodie continetur in Bulla coenae.

IX. *Contra capientes bona naufragorum.* Haec etiam facta est Bulla coenae. Comprehendit etiam tantum accipientes scienter non tamen eos, qui bono animo, aut saltem non malo accipiunt, donec sint in mora restituendi. Neque qui solum accipit, sine mora, aut voluntate restituendi: nisi acceptio fuerit scienter patefacta, quia tunc illa sufficit, licet sit absque monitione. Quod si quae lex statueret bona naufragorum esse tribuenda illi, vel illi, esset iniqua. num. 117.

X. *Contra eos qui faciunt obseruari statuta contra libertatem Ecclesiasticam.* Haec etiam facta Bulla coenae. Solum comprehenduntur violantes per viam statutorum, aut consuetudinem contrariam. Non comprehendit eos qui faciunt obseruari talia statuta

tra si radunt e libris intra duos menses: nec
eos qui si non radunt, tamen non faciunt ea
obseruari vmquam. Comprehendit quosuis
Gubernatores, qui quamuis non obseruent,
aut obseruari præcipiant, tamen non impe-
diunt obseruatiã quam sciunt. Nã ex huius-
modi omissione incurritur censura. Non
incurrunt qui bona fide talia statuta con-
dunt, vel faciunt obseruari, arbitantes salu-
taria esse maximè ex consilio viri eruditi, &
pro bono habiti: donec contrariũ scie-
rint. num. 119.

*Libertas autem Ecclesiastica est illa quam
habet Ecclesia vniuersalis, quatenus est talis in
spiritualibus, & temporalibus; concessam à Deo,
vel Papa, vel Imperatore. Ibidem.*

Vnde qui statuit aliquid contra hanc vel
illam particulare Ecclesiã, non incurrit hãc
censuram, nisi illa etiã pertineat ad Eccle-
siã vniuersalem. Non sufficit aliquid esse
cõtra Societatem humanam, vt dicatur esse
contra libertatem Ecclesiasticam: nam sta-
tuere ne laici coquant, molant, aut vendant
clericis panem, non est contra libertatẽ Ec-
clesiasticam: benè tamen præsumitur esse ta-
le, quia licet per se non tagat nisi congrega-
tionẽ hominũ, tamen per aliquid tangit per-
sonas, quę sunt ministri Ecclesię vniuersalis.

Tunc verò tanget per se, & ex sua natura
liberta

libertatem Ecclesiasticam, quando sit ali-
quod statutū intentione derogandi ei, aut
quod ex sua natura aduersetur eidem: qua-
le est statuere, ne Ecclesiis, vel Ecclesiasticis
dantur eleemosynæ, vel decimæ: vel, ut vecti-
gal, gabellam seu scissam soluant ex eis que
emunt sibi; non tamen ad negotiandum seu
ad reuendendū causa lucri. Non incurrit qui
statuit, ne in funeralibus, primis natiis, vel
nuptiis, extra modum offeratur, vel ne fiant
conuiuia immoderata, neque sumptus care-
luctus & aliæ pompæ: quia suapte natura non
tangit hoc libertatem Ecclesiæ, quamuis per
accidens inde sequatur, quod Ecclesiæ, ca-
rūque ministri minus lucrentur. nu. 120.

Incurrit tamen qui statuit aliquid contra
ea quæ de se diriguntur ad Ecclesiā, vel ad
salutē animæ defuncti, vel ad cultum diuini
in funeralibus: & sic intelligendum est cap.
vlt. de reb. Eccles. quatenus dicit quod hanc
non possunt statuere de funeralibus. Ibid.

EXCOMMUNICATIO VII.

*De libro sexto decretalium: excommu-
nicationes nulli reseruata. §. 1.*

A XI. **I**n ordine. *Contra mittentes litters
vel nuntios, vel clam loquentes Car-
dinalibus existentibus in conclaui ad elige-*